Konstitutionsutskottets betänkande

1977/78:18

med anledning av riksdagens förvaltningsstyrelses förslag (1977/78:6) till vissa ändringar i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter jämte motioner

I detta betänkande behandlas riksdagens förvaltningsstyrelses förslag 1977/78:6 och de från föregående riksmöte uppskjutna motionerna 1975/76:915 av Bengt Sjönell (c) och 1975/76:2532 av Bernt Ekinge m. fl. (1 fp, 1 s, 1 c, 1 m).

Förvaltningsstyrelsens förslag

Kommittén för översyn av riksdagsledmöternas pensioner tillsattes av riksdagens förvaltningsstyrelse den 27 maj 1975. I en den 31 maj 1977 till förvaltningsstyrelsen inkommen skrivelse, som har bifogats förvaltningsstyrelsens förslag, har kommittén föreslagit vissa ändringar i reglerna om egenpension och kostnadsersättning enligt ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter samt en omräkning av pensionerna enligt äldre regler. Kommitténs förslag innebär en sänkning av kvalifikationstiden för rätt till hel riksdagspension från 15 till 12 riksdagsår. Denna sänkning från 15 till 12 riksdagsår får enligt förslaget betydelse också för reglerna om reducering av pensionen, när kvalifikationstiden för hel pension inte har uppnåtts. Minskning skall ske med 1/12 för varje år som antalet år understiger 12 (nu med 1/15 för varje år som antalet år understiger 15). Kommittén föreslår också att reglerna för kostnadsersättning till ledamöterna skall ändras. Enligt gällande regler utgår kostnadsersättning med 300 kr. för månad. Enligt kommitténs förslag skall kostnadsersättningen anpassas till gällande basbelopp enligt lagen om allmän försäkring. För år räknat skall kostnadsersättning utgå med 70 % av det vid årets ingång gällande basbeloppet. Kommittén förordar vidare att sådana pensioner som nu utgår med reducerade belopp enligt de äldre regler, som gällde före ikraftträdandet av 1971 års ersättningsstadga, skall uppräknas. Uppräkningen skall göras med utgångspunkt i att 15 riksdagsår i stället för 20, som krävdes enligt de äldre reglerna, skall berättiga till hel pension. Slutligen innehåller kommitténs förslag vissa rekommendationer för tillämpningen av ersättningsstadgan. För närmare detaljer om kommitténs förslag hänvisas till förslaget 1977/78:6.

Förvaltningsstyrelsen tillstyrker i förslaget 1977/78:6 att de av kommittén framlagda förslagen genomförs fr. o. m. den 1 januari 1978 och hemställer att riksdagen 1. antar det i förslagets bilaga 2 intagna förslaget till lag om ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter, 2. beslutar uppdra åt förvaltningsstyrelsen att omräkna äldre pensioner efter de principer

kommittén föreslagit samt 3. i övrigt godtar de riktlinjer för tillämpningen av ersättningsstadgan som kommittén i sin framställning rekommenderat.

Motionerna

I motionen 1975/76:915 av Bengt Sjönell (c) hemställs att riksdagen tillerkänner förutvarande riksdagsledamoten Erik Alexanderson pension för sex riksdagsår enligt de grunder som gällde vid hans avgång 1970, dvs. med 600 kr. för varje år, tillhopa 3 600 kr. för år jämte rörligt tillägg, dock att pensionen får uppgå till högst skillnaden mellan högsta statliga tjänstepension och Alexandersons pension som f. d. lagman. Motionären framhåller bl. a. att omständigheterna i detta fall är sådana att pension skäligen bör tillerkännas Alexanderson för sex ledamotsår före 1961. Beträffande den närmare motiveringen hänvisas till motionen och till motionen 1975:1010 av herr Sjönell m. fl. (c, m, fp).

I motionen 1975/76:2532 av Bernt Ekinge m. fl. (fp, s, m, c) hemställs att riksdagen beslutar att 15 § i ersättningsstadgan för riksdagens ledamöter skall ha följande lydelse:

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
15 §	
För hel pension fordras *15* riksdagsår. Endast år före uppnådd pensionsålder tillgodoräknas.	För hel pension fordras *12* riksdagsår. Endast år före uppnådd pensionsålder tillgodoräknas.
Då fråga är om sjukpension, inräknas utöver antalet uppnådda riksdagsår även de år som återstår till pensionsåldern.	Då fråga är om sjukpension, inräknas utöver antalet uppnådda riksdagsår även de år som återstår till pensionsåldern.

Motionens förslag överensstämmer med vad som föreslås i förslaget 1977/78:6.

Tidigare riksdagsbehandling

Vid 1975 års riksmöte väcktes i motionen 1975:1010 av herr Sjönell m. fl. (c, m, fp) samma fråga som nu är aktuell i motionen 1975/76:915. Konstitutionsutskottet (KU 1975/76:18) avstyrkte motionen med hänvisning till att behandlingen av de förslag, som kunde komma att läggas fram av förvaltningsstyrelsen på grundval av den pågående utredningen om ändrade pensionsregler, inte borde föregripas. Riksdagen följde utskottet.

Utskottet

Utskottet tillstyrker förvaltningsstyrelsens förslag. Genom förslaget tillgodoses yrkandet i motionen 1975/76:2532.

I motionen 1975/76:915 yrkas att riksdagen skall tillerkänna en förutvarande riksdagsledamot vissa pensionsförmåner.

Bestämmelser om riksdagsledamots ekonomiska förmåner skall enligt 9 kap. 6 § riksdagsordningen meddelas i lag. Frågan om pensionsförmåner till den med motionen avsedda förutvarande riksdagsledamoten har enligt i vederbörlig ordning meddelade bestämmelser prövats av de organ som har att fatta beslut därom. Riksdagen har inte befogenhet att upphäva eller ändra de beslut vederbörande myndigheter fattar i enskilda pensionsfall. Enligt utskottets mening föreligger inte heller sådana särskilda omständigheter att riksdagen nu bör i annan ordning besluta att de i motionen avsedda förmånerna skall utgå. På anförda skäl avstyrker utskottet motionen 1975/76:915.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. bifaller förslaget 1977/78:6,
2. förklarar motionen 1975/76:2532 besvarad med ställningstagandet under 1,
3. avslår motionen 1975/76:915.

Stockholm den 17 november 1977

På konstitutionsutskottets vägnar
KARL BOO

Närvarande: Karl Boo (c), Hilding Johansson (s), Holger Mossberg (s), Bertil Fiskesjö (c), Olle Svensson (s), Sven-Erik Nordin (c), Lars Schött (m), Bengt Kindbom* (c), Yngve Nyquist (s), Britta Hammarbacken (c), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kerstin Nilsson (s), Daniel Tarschys* (fp), Per Unckel (m) och Gusti Gustavsson (s).

*Ej närvarande vid justeringen.

GOTAB 56031 Stockholm 1977